DERDE JAAR. N°. 574. **1839.** VRIJDAG, 20 SEPTEMBER.

DE AVONDBODE,

ABONNEMENT
AAN HET BUREAU VAN HET BLAD,
Warmoesstraat, N°. 206.
En bij alle Boekhandelaars en Postkantoren van het Rijk.

Brieven, Gelden, enz., moeten *franco* worden ingezonden.

ALGEMEEN NIEUWSBLAD

PRIJZEN
VOOR 3 MAANDEN,
te *Amsterdam*............... f 1.[illegible]
en *Buitensteden* franco........ - [illegible]

Advertentien.
ZEVEN REGELS of minder.............. f 1.[illegible]
Elken regel meer.................. - 25.
ZEGEL voor elke advertentie en herhaling.... - 35.

voor Staatkunde, Handel, Nijverheid, Landbouw, Kunsten en Wetenschappen.

NEDERLANDEN.

AMSTERDAM 19 Sept. Wij vestigen de aandacht des lezers op de Itineraire der reize van Z. K. H. Prins Hendrik naar Nederlandsch Indië, voorkomende op bladzijde 3 van dit nommer.

— In de vergadering van den Achtb. Raad dezer stad van gisteren, is tot lid van de Staten van Holland, ter vervulling van de buitengewone vacature, ontstaan door het vervallen der benoeming op den heer Mr. J. J. Uijtwerf Sterling uitgebragt, gekozen: Jhr. Arnold Willem van Brienen tot de Groote Lindt.

— De *Staatscourant* bevat een Koninklijk besluit van den 12 dezer, waarbij bepaald wordt, dat de procureurs bij den Hoogen Raad, de provinciale geregtshoven en de arrondissements regtbanken, verpligt zullen zijn, om, alvorens in functie te treden, behalve den eed, vastgesteld bij art. 24 van het reglement van orde en discipline voor de advocaten en procureurs, ook af te leggen den eed van zuivering, zoo als die in art. 10 van het besluit van 25 Feb. 1817 (*Staatsblad* n°. 13), voor de procureurs bij de voormalige regterlijke collegiën was voorgeschreven.

— Naar men verneemt, zijn bij de jongste Koninklijke besluiten, betreffende de definitieve aanstelling van de procureurs en deurwaarders bij den Hoogen Raad en de Provinciale Geregtshoven, (waarvan reeds vroeger in den *Avondbode* is melding gemaakt,) benoemd tot procureurs bij den Hoogen Raad, de acht heeren, die voorloopig hebben gefungeerd, zijnde Mr. J. G. A. Clant, A. F. de Bas, D. Francois, Mr. S. Schmolck, P. J. van der Bergh, Mr. A. Q. Kraijenhoff van de Leur, Mr. G. van de Jagt Wz., Mr. M. Eijssell, met en benevens den heer Johan van den Honert Thzn., thans procureur te Amsterdam.

Tot deurwaarders bij den H. R. zijn benoemd, mede de 3 heeren, die als zoodanig provisioneel hebben gefungeerd, de heeren J. de Haan, S. Vroom, en J. van Paasschen, benevens den heer Seelenhorst, laatstelijk deurwaarder bij het Prov. Geregtsh. van Holland.

En tot deurwaarders bij het Prov. Geregth. van Holland, de heer Pauwels, bij continuatie, en de heeren Reijnders en Koning, ter vervulling der opengevallen plaatsen.

Men verzekert, dat de nieuw benoemden met den 1sten October aanstaanden in functie zullen treden.

— Door Z. Exc. den minister van Financiën is ter algemeene kennis gebragt, dat ten gevolge eener verandering in de betrekkingen tusschen de Fransche en Sardinische post-administratiën, alle brieven, die men uit de Nederlanden bij verkiezing over Frankrijk, naar de Sardinische, en de verder gelegen Italiaansche Staten wenscht verzonden te hebben, te rekenen van den 1 October aanstaanden, aan eene gedwongen frankering tot aan de grenzen tusschen Frankrijk en Italië zijn onderworpen.

Ten aanzien der frankering van de brieven naar Italië, die over Duitschland loopen, blijft alles op den ouden voet.

— De ambtenaren, mindere geëmploieerden en werklieden van 's Rijks werf alhier, welke zich in 1832 tot een vrijwillig corps hebben geformeerd, ter verdediging van 's Rijks etablissementen, zijn, namens Z. M., door den heer schout-bij-nacht A. W. de Man, directeur en commandant der Marine alhier, op heden voor hunne bereidwillige medewerking ter verdediging van vorst en vaderland, op eene plegtstatige wijze bedankt, en het corps ontbonden verklaard, welke aanspraak door een herhaald geroep van: *Leve de Koning en het vaderland!* is beantwoord.

— Z. M. heeft dezer dagen goedgekeurd plannen van verdeeling der markengronden, gelegen in de buurschap Weerselo, Haarlo en Gelselaar, onder en in de gemeente Borculo. en van de woeste gronden in de mark van Genteren, almede in laatsgemelde gemeente gelegen.

— Bij het Gouvernement is thans in overweging een aanhangig plan tot droogmaking der Nootdorpsche-plassen en Oostnegentig-morgen, met bijvoeging van Klein Vrijenban, alles gelegen in de provincie Zuid-Holland.

— Men schrijft ons, dat Z. M. aan Jhr. N. van Wijk, op zijn daartoe gedaan verzoek eervol ontslag heeft verleend, als 2de luitenant ingenieur bij het Indisch leger, als zijnde tot andere functiën overgegaan.

— Ook heeft Z. M. aan den landmeter van het kadaster, L. van Diggelen, te Heerenveen, en aangewezen voor de [illegible] ten kantore Zierikzee, een eervol ontslag uit 's Rijks dienst verleend.

— Als tijdelijke controleurs van het kadaster in Limburg zijn benoemd, de ontvangers der belastingen K. F. baron de Negri en J. M. Jaspar.

— Z. M. heeft goedgevonden het personeel der koninklijke militaire academie te Breda, zoo als het bij Hoogstdeszelfs besluit van den 10 Junij 1836 voorloopig was bepaald, op denzelfden voet en wijze, met twee luitenants der infanterie, drie sergeanten en acht oppassers te vermeerderen.

Voor zoo veel de officieren betreft, zijn, naar men verneemt, daartoe benoemd de 1ste luitenant P. H. J. Hoogeveen, en de 2de luitenant L. van den Tol, respectivelijk van de 2de en 9de afd. inf.

Voorts is aan den leeraar van de 2de klasse in de Nederlandsche taal- en letterkunde, J. C. Beyer, twee derden van zijne tegenwoordige bezoldiging toegelegd, in afwachting, dat hem het pensioen zal worden verleend.

Wijders is de architect bij de academie, de heer J. K. Terwinckel, eervol uit die betrekking ontslagen.

— Naar men verneemt, heeft Z. M. aan den heer G. Werndly, officier van gezondheid van de 2de klasse, dienende bij de 8ste afd. inf., een eervol ontslag uit gemelde betrekking verleend, onder dankbetuiging voor de door hem aan het Rijk bewezen diensten.

— De veld-bataillons der afdeelingen infanterie zijn thans deels in aantogt, om de hun aangewezen garnizoenen te gaan betrekken, en deels reeds in dezelve aangekomen. De reserve-bataillons begeven zich naar de garnizoensplaatsen, in welke de depôts der afdeelingen, waartoe zij behooren, gevestigd zijn geweest.

— In een der dagbladen leest men het volgende, dd. 's Gravenhage 17 Sept.: « Men verneemt van goederhand, dat reeds door Z. M. de goedkeuring gegeven is, betreffende de nieuwe zamenstelling der landmagt; het leger zoude in tijd van vrede bestaan uit 10,000 man infanterie, 5000 man kavallerie enz., zoodat men bij de eerste oproeping te wapen over 50,000 man van de staande armee zoude kunnen beschikken; wat hiervan zij, zal de tijd spoedig leeren, de meeste bezuinigingen zijn in acht genomen, maar tevens ook niet uit het oog verloren het belang, hetwelk de staat moet stellen in een krachtig, goed en welbezoldigd leger. »

Part. Corresp. SCHIEDAM 19 Sept. Op morgen zal alhier van de werf *Nijverheid*, van de scheepsbouwmeesters J. Gips en Zonen, tegen den middag, van stapel gelaten worden, het fregatschip *Prins Veldmaarschalk*, groot omstreeks 280 lasten, hetwelk gevoerd zal worden door kapitein T. K. Dennissen, en bestemd is voor de vaart op de Oost-Indiën, onder directie van de heeren de Groot Hoffants en C°.

'S HERTOGENBOSCH 18 Sept. Met genoegen verneemt men, dat de aftredende heeren leden der gewezen regtbank van koophandel ter dezer stede hebben noodzakelijk geacht, in het belang van handel, fabrijken en landbouw, eene aanzienlijke vergadering van notabele kooplieden binnen deze stad op morgen te beleggen, ten einde hun gevoelen in te winnen en, zoo noodig, tot daarstelling van eene kamer van koophandel, in navolging van andere steden binnen dit Rijk, en zulks op grond van Z. M. besluit van den 8 October 1815, N°. 18, te besluiten. Men heeft redenen te hopen, dat dit lofwaardig plan veel bijval zal vinden, en zulks te meer uit hoofde in de provincie Noord-Braband, waarvan deze stad de hoofdplaats is, niet eene kamer van koophandel bestaat.

BELGIË.

Part. Corresp. BRUSSEL 18 Sept. Naar men zegt, zou het gouvernement zich bezig houden met een plan, om op nieuw in de zaken der Belgische bank tusschen beiden te komen, voor verschillende millioenen, als waarborg of wel als geldschieter.

Te Gent klaagt men bij voortduring over den slechten toestand der Linnenweverijen. Ook te Luik zijn de fabrijken in eenen kwijnenden staat. Verleden week heeft de heer Cockerill weder een gedeelte van zijn werkvolk moeten wegzenden. De winter wordt met bezorgdheid te gemoet gezien.

De Belgische Minister van Oorlog bevindt zich op dit oogenblik te Luxemburg, wegens bijzondere zaken.

De Koning en Koningin zullen zich morgen te Woolwich inschepen, en worden Vrijdag te Ostende verwacht. Den 22 zal Z. M. de inwijding van den Kortrijkschen spoorweg bijwonen, en den 23 zal de geheele koninklijke familie te Laeken terug zijn.

Verleden zondag heeft bij de hervormde gemeente de inwijding van eenen nieuwen leeraar plaats gehad, en tevens de benoeming van eenen tweeden voor de Evangelische gemeente. De nieuw benoemde is de zoon van Do. Vent, voorzitter der Fransche en Duitsche protestantsche kerk alhier.

FRANKRIJK.

PARIJS 17 Sept. De *Moniteur* deelt de beide volgende télégraphische dépêches mede uit Bayonne van den 15 dezer:

De Onder-Prefect van Bayonne aan den Minister van Binnenlandsche Zaken.

« Op het berigt van de aankomst te Urdax van den pretendent, den 13 dezer, heb ik mij naar Aïnhoa begeven, en hem doen weten, dat hij, door de Christinos en onze troepen tot op 3 mijlen afstands van de grenzen omsingeld, zich naar Frankrijk moest begeven, en dat het mij dan gemakkelijk zoude zijn tusschen beiden te treden tot het erlangen van eene capitulatie, die het lot van de zijnen zoude verzekeren.

« Ten 12 ure ontving ik van den intendant-generaal het berigt, dat Don Carlos zoude binnentreden.

« De heer de Lalande verklaarde mij ten 2 ure, dat Don Carlos niet meer daartoe besloten was.

« Ik deed alstoen de grenzen geheel bezetten; en ten 3 ure berigtte men mij de aankomst van Don Carlos. Daar men een geweervuur vernam, zijn een duizendtal niet strijdende uitgewekenen binnengekomen; en ten 3½ ure heeft Don Carlos zich met zijne familie vertoond.

« Ik heb hen onmiddellijk in verzekerde bewaring gebragt, en ben naar de grenzen teruggekeerd, ten einde het binnenkomen te besturen van de vlugtelingen, ten getale van 2000 strijders, door Espartero voortgedreven.

« Ik heb den generaal Espartero gesproken, die aan mij, als ook aan den kolonel van het 37 regement, zijne volkomen tevredenheid heeft betuigd. »

De generaal, commanderende de 20e militaire divisie, aan den voorzitter van den raad.

« Gisteren hebben zes bataillons van Alava en twee van Navarra, als ook de geheele Carlistische staf met de generaals Elio en Negri, de wijk op ons grondgebied genomen, alwaar zij ontwapend zijn geworden.

« Espartero is dadelijk te Urdax aangekomen, en heeft zich met onze troepen in gemeenschap gesteld. De wapenen der Carlisten zijn hem overgeleverd, en wij hebben aan zijne troepen brood doen geven. »

— Latere berigten zeggen, dat Don Carlos Bayonne verlaten en zich naar Bourges begeven heeft, niet verre van het kasteel van Valençay, vroeger door zijnen broeder Ferdinand VII in 1807 betrokken.

Van den anderen kant leest men in den *Messager*, dat correspondentiën, aan welke een vol vertrouwen is te hechten, alhier het berigt hebben overgebragt van de onderwerping van den graaf d'Espana, die in Katalonië over de Carlisten bevel voert. Dezelfde correspondentiën voegen er nog bij, dat ook druk en met eenige hoop op eenen eerlangen uitslag onderhandeld wordt over de onderwerping van Cabrera.

Ter naauwernood schijnt de burgeroorlog in Spanje ten einde gebragt te zijn, of er zijn reeds drukke onderhandelingen geopend, om eene aanzienlijke leening aan te gaan met Fransche en Engelsche bankiers. Volgens de gewone correspondentie, wil het Spaansche gouvernement zich verbinden tot dadelijke voldoening van twee der achterstallige semesters van de werkelijke schuld, op welke voorwaarde vier bankiershuizen, waaronder een te Parijs, toestemmen de noodige gelden te verleenen. Doch men moet het nog niet eens zijn, omtrent den koers, waartegen deze leening zal worden gesloten.

Het gerucht verspreidt zich alhier, dat het Spaansche gouvernement besloten heeft de Cortes te ontbinden, en aan eene nieuwe vergadering, onder den indruk der tegenwoordige omstandigheden gekozen, de beslissing aan de *Fuëros* over te laten.

— Ten aanzien van de aankomst in Frankrijk van Don Carlos en van de gevolgen dezer belangrijke gebeurtenis voor Spanje, leest men in den *Constitutionnel*, onder anderen, het volgende:

« Velen gelooven, dat de moeijelijkheid slechts verplaatst is, dat de regeringloosheid van vorm en tooneel zal veranderen en van de Baskische provinciën naar Madrid overgebragt worden, en dat ons niet minder verschrik-

MENGELWERK.

DE HERTOGIN VON NUSSELDORFF.

(Vrij vertaald.)

I.

Het was in November 179...

De lucht was koud en een zware regen, die reeds den geheelen nacht had aangehouden, maakte het weder zeer onaangenaam.

Eene ruime, gemakkelijke *berline*, met drie paarden bespannen, rolde over den oneffen en door den regen nog slechter geworden weg, langs den Donau, voort. In het achterste gedeelte van het rijtuig bevond zich een man van omstreeks veertig jaren. Zijne kleeding had niets buitengewoons; hij was gehecl in een' blaauwen lakenschen mantel gewikkeld: op zijn gelaat echter was het te lezen, dat hij tot den aanzienlijken stand behoorde. Naast hem zat eene zeer schoone vrouw, wier wezenstrekken eene pijnlijke gewaarwording uitdrukten. Niets aan het rijtuig duidde den rang of den stand der reizigers aan, doch de opmerkzame beschouwer had op het versch geschilderde paneel gemakkelijk de sporen ontdekt van keurig gepenseelde geslachtwapens.

Toen, eenigen tijd later de lucht begon op te helderen, eenige zonnestralen de graauwe wolken met eene gelen tint bedekten en het fraaije landschap, dat zich voor de oogen der reizigers opdeed, een vrolijker aanzien kreeg, stak de vreemdeling het hoofd buiten het portier, en vroeg naar den naam van het kasteel, ter regter zijde van den weg gelegen, en dien van het oord, waar zij zich bevonden. « Wij zijn twee mijlen van *Weenen*, nabij het dorp *Klosterneuburg*, » riep de postillon; « het gindsche kasteel behoort den hertogen VON NUSSELDORFF! »

« Ik kan onmogelijk verder reizen, » zeide de vrouw tot haren reisgenoot, « wees zoo goed om, bij de eerste herberg, die wij op weg aantreffen, stil te doen houden: mijne krachten begeven mij. »

De vreemdeling gaf daartoe bevel aan den postillon, en beide reizigers zwegen weder als te voren.

Weldra bereikte men de eerste woning van het dorp. Het was eene groote hoeve, en het uiterlijke aanzien der woning getuigde van de welvaart des eigenaars. De postillon hield stil, en riep met eene forsche stem: « Hola! jufvrouw GRUBER; hier zijn reizigers! »

Eene jonge, van gezondheid bloeijende vrouw, [illegible] aan de borst, opende het hek, en zeide tot de reizigers, « het is hier geene herberg, mijnheer! » doch toen zij de pijnlijke en angstige trekken der vrouw gewaar werd, voegde zij er schielijk bij, « wees welkom, mijn man en ik hebben nog aan niemand gastvrijheid geweigerd. »

« Gij zult er mild voor beloond worden, » antwoordde de vreemdeling.

« Daarover bekommer ik mij niet, » hernam het boerinnetje, terwijl zij de dame uit het rijtuig hielp, en haar aan den arm in eene ruime en gemakkelijke kamer bragt, alwaar een goed houtvuur brandde, en spoedig een bed werd gereed gemaakt.

De vreemdeling vroeg schrijfgereedschap, en verzocht met zijne reisgezellin eenigen tijd alleen te zijn. Hij plaatste zich aan een venster, haalde eenen brief uit den zak, dien hij twee malen aandachtig doorlas, terwijl groote tranen langs zijne wangen stroomden. Eindelijk nam hij de pen op en schreef de volgende regelen, die den lezer, beter dan wij vermogen, het karakter van dien man zullen schetsen.

Mijn Zoon!

Ik was met uwe moeder reeds ver van *Frankrijks* grenzen, toen uw brief mij gewerd. Wel verre van mijne smarten te lenigen, heeft hij dezelve nog vermeerderd. Gij, mijn zoon, gij soldaat van de republick, onder de bevelen van den graaf DE BIRON! En gij durft nog iets ter uwer verontschuldiging aanvoeren. De dankbaarheid, die gij aan den hertog DE LAUZUN verschuldigd zijt, heeft u medegesleept in de partij, die hij volgt. Ongelukkige, hebt ge dan niet gedacht, hoeveel ge aan uwen Koning, aan uw geslacht, aan mij, en aan u zelven zijt verpligt? Thans, nu eene wraakgierige en toomelooze omwenteling uwe Vorsten uit hunne paleizen heeft verjaagd; nu deze noodlottige plaag ook de troonen van de Koningen onzer vaderen door haren verpesten adem heeft ledig gelaten, nu was uwe plaats bij die verlaten troonen. Gij gelooft, dat ik zonder uwe geheime bescherming niet uit *Frankrijk* zou zijn ontkomen. Het was mij niet bewust, dat uw schandelijk verraad strekken moest, om het leven uws grootvaders te beveiligen. Toen ik het vernam, wilde ik dadelijk terugkeeren, mijn hoofd voor dien bloedraad brengen, waarvoor gij staadt, en die beulen toeroepen: « Ik ben mijn hebeend verschuldigd aan het leven van mijn zoon, die den post heeft verlaten, welken hij [illegible], en waarop hij had moeten sterven!... Maar, ik verkocht mijn zoon, en blijf mijn' koning getrouw!... neem mijn leven, maar laat mij mijne eer. » Zoo wilde ik handelen, maar de tegenwoordigheid van uwe moeder, de gedachte om haar alleen, zonder hulp, zonder steun in een vreemd land achter te laten, die wreede gedachte hield mij terug, en ik besloot voor haar te leven.

Ik wil u in dit leven niet weder zien; ook zult gij van mij geene brieven meer ontvangen. Mijnen zegen mag of wil ik u echter niet onthouden, want ik gevoel nog steeds uw vader te zijn, en daarmede, dat God, die mij dezen slag bewaarde, mij verbiedt u te vervloeken. Maar, in naam van mijn vaderlijk gezag, verbied ik u, den door u onteerden geslachtsnaam te blijven dragen: tot dien prijs alleen zult ge misschien in een beter leven vergiffenis van uwen vader erlangen. Vaarwel.

L. B. . . .

Alvorens den brief te sluiten, overhandigde de vreemdeling dien ter lezing aan zijne echtgenoot. De arme moeder weende in stilte, en, het oogenblik waarnemende, waarop hij, in gedachten verzonken, voor den haard stond, schreef zij in haast de volgende regels:

« HENRI! mijn waarde HENRI! uwe moeder heeft u nog altijd even hartelijk lief.... ik bemin u nog altijd als te voren, al hebt ge ook misdreven.... Uw vader is streng, maar toch goed.... Gij zult hem wederzien.... vaarwel, mijn kind, wees vooral voorzigtig en stel u niet in gevaar.... Het is waarschijnlijk de laatste wensch van uwe moeder op aarde.... want ik voel mij zeer zwak, HENRI. Ik hoop maar, dat de goede God mij niet lang zal laten lijden. Vaarwel, HENRI.... »

Uwe Moeder.

Den volgenden nacht zat de emigrant naast de wieg van een dochtertje, nu zijn laatste troost; zijne ega was hem ontnomen. Zij overleed, toen hare dochter het levenslicht ontving.

Van toen af sloot hij zich in zijn vertrek op, en niemand werd meer bij hem toegelaten. Elken morgen ging hij naar de wieg van zijne dochter,

kelijke staatkundige worsteling den militairen strijd zal vervangen. Als men tot die personen zegt, dat alles geëindigd is, antwoorden zij, dat alles begint. Wij voor ons hebben niet zulke zwarte uitzigten. Tot dusverre was de burgeroorlog voor de constitutionele partij geene oorzaak van eendragt, maar veeleer van ontbinding. De oproerige bewegingen te Madrid en te La Granja zijn toe te schrijven aan den slechten uitslag, of aan de onrust barende traagheid der militaire operatiën. De burgeroorlog was voorzeker het grootste kwaad voor Spanje. De voortduring van den oorlog had bij de jongste verkiezingen aan de Exaltado's de meerderheid gegeven; want zij deed van onmagt beschuldigen de gematigde partij, die, aan het hoofd der zaken geplaatst, den opstand niet wist ten einde te brengen.

« Inderdaad, welke daarvan ook de oorsprong zij, deze tweedragt bestaat, en kan wrange vruchten dragen. Het kabinet van Madrid, om onze staatkundige taal te gebruiken, behoort tot het juiste midden; de Cortes zijn de uiterste linkerzijde. Maar men kan zonder te veel optimismus hopen, dat de terugtogt van Don Carlos en de bevrediging der provinciën eene verzoenende uitkomst zullen hebben. De staatkundige overdrijving was tegelijk een gevolg van den opstand, en een middel om hem te overwinnen. De voornaamste oorzaak der exaltatie is weggenomen, dewijl de door haar voorgestelde uitkomst verkregen is. Alzoo hebben wij alle partijen zich in eene gemeenschappelijke vreugde zien vereenigen, op het berigt der gebeurtenissen van Bergara.

« Wij weten, dat deze verzoening, uit het eerste oogenblik van geestdrift voortgevloeid, dikwijls weinig duur heeft. Vele oneenigheden kunnen ontstaan, bij het op eene wettige wijze uitspraak doen, betrekkelijk de tusschen Espartero en den ex-opperbevelhebber van het Carlistische leger gesloten overeenkomst, wanneer men zal moeten vereenigen de trouw der tractaten met de constitutionele beginselen, en de aan de provinciën beloofde voorregten met de noodzakelijke eenheid van het vertegenwoordigend bestuur; maar de meest opgewondenen zullen begrijpen, men moet het hopen, dat de vrede van Spanje tot dezen prijs is, en dat de Castiliaansche goede trouw door een gegeven woord is verbonden. Het vertegenwoordigend puritanismus zal niet zoo verre gaan om te zeggen: Vergaan de provinciën, liever dan een beginsel! Het heeft aan Frankrijk duur genoeg gekost om dit beginsel van volstrekte logica te verkondigen en in toepassing te brengen.

« Men moet zich echter niet bedriegen; de grond is niet opgeruimd onder de voeten van het Spaansche gouvernement. Vele hinderpalen kunnen hetzelve in den weg staan. Wij wenschen, dat het zelf de kracht hebbe dezelve te boven te komen; want het kan geenszins rekenen op de ondersteuning van den Franschen invloed. Ons gedrag heeft ons geen groot aanzien in Spanje bezorgd, en reeds verheugen zich de Engelsche dagbladen, die ons tot de opregte uitvoering van het tractaat des viervoudigen verbonds hadden aangezet, dat de oorlog zonder onze medewerking is ten einde gebragt. « Beter is het, » zeggen zij, « dat Spanje zich geheel alleen gered en Frankrijk hetzelve zijne medewerking geweigerd hebbe. » Men begrijpt ligt de beteekenis van eene dergelijke taal..... Engeland zal waarschijnlijk weder spreken van het handeltractaat, waarover de onderhandelingen met Spanje, reeds vroeger begonnen, later afgebroken zijn, ten gevolge van de bloedige afwending van den burgeroorlog.

« Om de voordeelen der meest begunstigde natiën te verkrijgen, zal Engeland zijne regten doen gelden op de erkentenis van Spanje, verworven door zijne voortdurende hulp, en de bedrijvige medewerking van lord John Hay, tot de onderhandelingen met Marotto.... Het oogenblik is daar, voor ieder, om den prijs zijner diensten als bondgenoot, of de vruchten van zijne bekwaamheid als onderhandelaar te erlangen. Wij noodigen den maarschalk Soult uit, om in deze laatste hoedanigheid al zijne pogingen aan te wenden om Spanje te overtuigen, dat het ons veel ook als bondgenoot verschuldigd is. Zoo hij daarin niet mogt slagen, zoude de vlugt van Don Carlos bijkans even noodlottige gevolgen hebben voor ons, als voor dezen Vorst, en wij zouden onzen invloed te Madrid verloren hebben, te gelijk dat hij zijne provinciën en zijn leger verloor. »

SPANJE.

MADRID 16 Sept. Er wordt alhier veel gesproken van eene algemeene kwijtschelding aan allen, die de partij van Don Carlos zijn gevolgd, en men wil zelfs reeds weten, dat door de regering aan de heeren Arguëlles, Martinez de la Rosa, Calatrava, Zarco del Valle, en Gerelly de taak is opgedragen, ten dezen aanzien een ontwerp van wet in gereedheid te brengen.

— Het Carlistische opperhoofd Carrion, die zich met Cabrera in verband zoude stellen, heeft integendeel het voorbeeld van Marotto gevolgd, en te Hero de wapenen nedergelegd. In het algemeen vleit men zich alhier met de eerlange onderwerping van alle de Carlistische partijgangers.

STADSNIEUWS.

Door den opper-kamerheer J. C. graaf van Bijlandt is bekend gemaakt, dat er, bij gelegenheid van het verblijf van HH. KK. HH. den Erfprins en de Erfprinses van Oranje, te Amsterdam, op Dingsdag den 24 Sept. aanstaanden, een presentatie-cour bij Hoogstdezelven gehouden zal worden, en wel ten elf ure voor de heeren, en ten twee ure voor de dames.

Het gerucht verspreidt zich, dat, bij gelegenheid van den togt, dien men meent, dat op den avond van Maandag eerstkomenden, door HH. KK. HH. den erfprins en de erfprinses van Oranje tot het bezigtigen der algemeene illuminatie door de stad zal worden gedaan, ook de tuin in het Park alhier, alwaar alsdan door de Heeren van der Brugh een schitterend en ongemeen rijk vuurwerk, op het feest toepasselijk, zal worden afgestoken, met een bezoek van HH. KK. HH. zal vereerd worden. Wij gelooven echter, dat omtrent den weg, langs welken de togt geschieden zal, en of en waar HH. KK. HH. verpoozen zullen, niet zekerheid nog niets is te melden.

Naar men verneemt, zal in den namiddag en avond der illuminatie, op de hulp-beurs, in den omtrek der aldaar geplaatste decoratiën, muzijk gemaakt worden, door de muzijkanten der schutterij, der 9de afdeeling infanterie, der kurassiers, en de hoornblazers van beide eerstgemelde corpsen.

Morgen en overmorgen, voormiddag, vergaderen de muzijkanten der schutterij op den Dam, om zich van daar te begeven naar, en muzijk te maken bij de inwijding van den Haarlemmer-ijzeren spoorweg.

De voorstelling, door den heer Rozet, heden namiddag ten 2 ure in het Park alhier gegeven, is door het twijfelachtige weder tegengewerkt. Het publiek was derhalve klein, maar het genoegen was er niet minder om. Met stille verbazing zag men den modernen Hercules, uitgestrekt op eenen ladder aan eenen boom bevestigd, de vereenigde kracht teleur stellen van twee fiksche inlandsche paarden van den stalmeester A. J. Kerne, niet overgelaten aan de minst [illegible] behandeling van eenigen knecht, maar door dezen geoefenden [illegible] zelven met de zweep aangespoord. Na zich van zijnen vermoeijenden tegenstand eenigzins herhaald te hebben, heeft de heer Rozet zich vertoond in meer dan vijftig academische standen, op welke wij nader zullen terugkomen, en waarvan elke de duidelijkste blijken droeg, dat hij de antieken met oordeel, smaak en gevoel heeft bestudeerd, en dezelve terug geeft met eene juistheid en warmte, die alleen onder het bereik liggen van de genie, door vlijtige studie in eene goede school ontwikkeld.

Eene aangename muzijk vergastte het gezelschap gedurende de oogenblikken van de rust.

Onder de aanzienlijke aanwezigen sloegen wij een tweetal schilders gade, op welke het vaderland trotsch is; hunne deelneming aan de algemeene toejuiching is den heer Rozet een waarborg, dat zijne voorstellingen vlijtiger zullen bezocht worden, als hij dezelve een half uur vroeger stelt, en het weêr voor eene wandeling naar het Park maar eenigzins gunstig is.

Het wordt meer en meer waarschijnlijk, dat de Amsterdamsche kermis ditmaal vier in plaats van drie weken zal duren. Eenige welonderrigte personen beschouwen dit reeds als eene zekerheid. De beslissing van het Stedelijk Bestuur deswege wordt te gemoet gezien.

Op morgen vrijdag, zullen, komende onder het toezigt hunner meesters, de weeskinderen en de kinderen der stadsscholen, des namiddags van 2 tot 5 uren, gratis worden toegelaten in de menagerie van den heer van Aken, op de Nieuwe Markt. Wij vertrouwen en verwachten, dat dit loffelijk voorbeeld ook door anderen zal worden nagevolgd.

Door Burgemeester en Wethouderen is ter kennis van de ingezetenen gebragt, dat diegenen, welke de meeste stemmen tot leden van het kiezerscollegie alhier, ter vervanging van het aftredende één derde gedeelte der kiezers en ter vervulling der vacature, door overlijden veroorzaakt, op zich hebben vereenigd, zijn de heeren: Mr. W. D. Cramer; A. van der Hoop; P. Hartsen; M. Broen, Marcz.; H. Croockewit; Jonkh. Mr. G. Faas Elias; G. D. Crommelin; C. D. Crommelin; W. Willink; A. Voombergh; C. Cruys; Mr. A. A. van den Bergh van Lexmond; Mr. D. J. van Lennep; A. Willink; Mr. P. A. Brugmans; C. F. M. de Lepel; H. Oijens; Mr. A. Q. van Persijn; J. W. Bagman; N. J. Pook van Baggen; P. van Lennep; L. P. Bienfait; J. Mendes de Leon; Jonkh. W. J. van Brienen van de Groote Lindt; J. G. Ten Sande; P. van Cranenburgh; H. van Waijenburg, en J. Hodshon. De heer J. Hodshon, als zijnde schoonbroeder van den als kiezer zitting hebbenden heer P. Hartsen, als kiezer niet kunnende fungeren, is opgetreden de eerst in meerderheid van stemmen volgende heer E. G. Veldwijk; zoodat het kiezers-collegie thans wederom voltallig is.

De Commissie, benoemd tot het examen der jonge lieden, die, zonder van eene der Latijnsche scholen in dit rijk gepromoveerd te zijn, wenschen de lessen der professoren aan het *Athenaeum Illustre* dezer stad bij te wonen, zal daartoe zitting houden, op Maandag 23 Sept. e. k., van des morgens ten 10 ure, ten huize van den heer A. G. van Cappelle, Singel N°. 16.

Gisteren avond, ongeveer ten 9 ure, is er brand ontstaan ten huize van den kastemaker J. W. Brugman, in de Lange Leidsche Dwarsstraat, n°. 127, terwijl de bewoner en zijne huisgenooten afwezig waren; vijf spuiten zijn aangerukt, waarvan twee in werking zijn geweest. De brand, die, zoo men meent, in krullen op den zolder ontstaan was, is vrij spoedig gebluscht, en de schade niet belangrijk geweest.

De Criminele Regtbank in Holland, heeft op 19 September 1839, Christina Master, schuldig verklaard aan diefstal, gepleegd, in loontrekkende dienst, jegens iemand, dien zij niet diende, maar die zich bevond in het huis van haren meester, en haar dienvolgens veroordeeld tot vier jaren confinement in een tuchthuis, met de kosten.

Aangekomen en gelogeerd in den *Doelen*, Doelenstraat: de baron van Schuijlenburg; de heeren Edme Dominique Sommier, maire te La Villette; Jean Baptiste Marie Anthoine-Prélard, adjunct-maire ter voorz. plaatse; P. G. Brink, audit.-gener. en lid van den wetgevenden Raad aan de Kaap de Goede Hoop, met echtgenoot; en Dr. B. Huger, van America.

In het *Rondeel*: Doelenstraat: Jonkh. U. E. Lewe van Nyenstein, contrôleur te Groningen; de kolonel Volkhemer en deszelfs 1ste luit.-adj. de Bock, en de heeren van den Broecke, notaris, van Middelburg; F. Parter Verboom, van Delft en L. Bethmann, litterator, van Hanover.

In de *Munt*: de heer L. Halsberghe, koopman, te Gent.

In het *Wapen van Utrecht*, Rok-In: de heeren C. C. Montenard, en E. F. F. Montenard, advocaten, V. Flayol, L. C. Galusky, F. E. Cabany, grondeigenaren te Parijs.

In het *Wapen van Londen*, Warmoesstraat: de heer J. V. E. de la Croix, van Parijs; Mortenbader, Oud-kerk Pool, van Enkhuizen; J. de Maesschalk, van Gent.

In de *Stad Elberfeld*, Bethaniestraat: de graaf Theodor von Hacke, luit. in Pruiss. dienst.

In de *Star*, Nes: de heeren Joseph Julien van Roosbroeck, professor in de medicijnen aan de Universiteit te Gent, en F. J. Steurs, Med. Dr. te Brussel.

GETROUWD. 18 Sept. G. A. Helling, wedur., en A. Helt.

BEVALLEN. 16 Sept. J. A. Dankelman, geb. Reijne, Z. — 17 Sept. A. M. Fredriks, geb. Wübbe, Z. — 18 Sept. A. S. de Joode, geb. [illegible]larski, Z. — E. Stoffers, geb. Hulk, Z.

OVERLEDEN. 15 Sept. M. Knebel, geb. Middelkamp, 54 j. — Te *Nieuwer-Amstel*, 14 Sept., E. Lubré, wed. J. Blok Arntzen.

Beursprijzen der Effecten.

AMSTERDAM, 19 Sept. 4½ ure.

OMSCHRIJVING DER EFFECTEN.		volg. de Soc. tot nut des Obligatiehandels. van	tot	gebleven.	volgens de Effecten-Societeit. laagste	hoogste	gebleven.
NEDERL.	Werkelijke Schuld... à 2½	53¾	⅞	⅝	53 13/16	⅝	[illegible]
	Dito........... » 5	101½	¾	⅝	101½	⅝	[illegible]
	Uitgestelde dito... »	15/16	1 1/16	1	1	»	[illegible]
	Kansbiljetten...... f	25½	¾	⅝	25⅝	⅝	[illegible]
	Amortisatie-Syndic.. » 4½	95	½	½	95½	½	[illegible]
	Dito.......... » 3½	80	⅛	¼	80⅛	¼	[illegible]
	Handel-Maatschappij » 4½	173½	174	173¾	173¾	174	[illegible]
	Nieuwe dito...... » 4½	»	»	»	»	»	[illegible]
	Nieuwe dito 1837. » 4½	»	»	»	»	»	[illegible]
	Entrepôt-Dok...... » 4½	»	»	»	»	»	[illegible]
	Oost-Ind. Leening.. » 4	»	»	»	»	»	[illegible]
	Dito.......... » 5	98¾	99½	99⅛	99	⅛	[illegible]
	Aandeelen Kansb... » 4	»	»	»	»	»	[illegible]
	Spoorweg Haarlem. »	»	»	»	»	»	[illegible]
	Aand. Rijn-Spoorw... » 4½	»	»	»	»	»	[illegible]
FRANKR.	Inschrijving G. B... » 3	»	»	»	»	»	[illegible]
ENGELAND.	Dito.......... » 3	»	»	»	»	»	[illegible]
SPANJE.	Leening *Ardoin's*... » 5	28¾	29	28⅝	28 1/16	⅛	[illegible]
	Dito onbep. Stukk. » 5	»	»	»	27	1/16	[illegible]
	Passive........... »	8½	9¼	9	8⅞	9¼	[illegible]
	Deferred.......... »	13¾	14¼	14½	14½	»	[illegible]
	Fransche Uitgestelde »	9¾	10¼	10	10	»	[illegible]
	Engelsche dito... »	»	»	»	»	»	[illegible]
PORTUGAL.	Oblig. te Londen... » 3	23½	25½	23⅞	23¾	25⅛	[illegible]
NAPELS.	Certific. bij *L.* & *B.* » 5	»	»	»	»	»	[illegible]
	Dito *Falc.* & *Co.*.. » 5	»	»	»	»	»	[illegible]
	Dito te Londen... » 5	»	»	»	100½	»	[illegible]
	Aandeelen *Tavoliere* » 3½	»	»	»	»	»	[illegible]
	Dito te Parijs.... » 3½	»	»	»	»	»	[illegible]
RUSLAND.	*H.*&*C.* 1798, 1816. » 5	103¼	¼	»	103¼	»	[illegible]
	Dito 1828, 1829. » 5	103¾	104	»	103⅞	»	[illegible]
	Dito 1831, 1833. » 5	97½	98	97¾	»	»	[illegible]
	Oblig. te Londen... » 5	»	»	»	»	»	[illegible]
	Dito te Hamburg... » 5	»	»	»	»	»	[illegible]
	Inschr in Assign... » 6	»	»	»	»	»	[illegible]
	Certific. van dito... » 6	»	»	»	»	»	[illegible]
POLEN.	Aandeelen à fl. 300. » f	»	»	»	»	»	[illegible]
	Dito à fl. 500. » »	136	137	136½	136½	»	[illegible]
PRUISSEN.	Dito R. 50. » »	»	»	»	»	»	[illegible]
	g. Londen 1830.. » 4	»	»	»	»	»	[illegible]
OOSTENR.	Aandeelen à fl. 100. » f	»	»	»	»	»	[illegible]
	Dito à fl. 250. » »	»	»	»	»	»	[illegible]
	Metaliek.......... » 5	103¼	½	½	103½	»	[illegible]
	Dito.......... » 3	»	»	»	»	»	[illegible]
	Dito.......... » 2½	»	»	»	»	»	[illegible]
	Dito te Londen.. » 5	»	»	»	»	»	[illegible]
	Weenerb. *Goll*&*Co.* » 5	»	»	»	101	»	[illegible]
	Dito.......... » 4	»	»	»	»	»	[illegible]
	N. Ween. Aand. fl. 500 » f	»	»	»	»	»	[illegible]
DENEMARK.	Oblig. te Londen... » 3	77½	78	»	77½	»	[illegible]
BRAZILIE.	Dito dito...... » 5	»	»	»	»	»	[illegible]
LOUISIANA.	*Hope & Comp.*.... » 5	»	»	»	»	»	[illegible]
DARMSTADT	Aand. bijloting.... » f	»	»	»	»	»	[illegible]

BEURSBERIGT.

De mindere geldruimte op onze markt, als ook de iets flaauwere stemming der Londensche beurs, gaven heden aanleiding tot verschillende verkoopen in Integralen, waardoor dezelve, even als alle overige Binnenlandsche Effecten, algemeen vrij belangrijk in prijs zijn teruggegaan.

In Spaansche Fondsen was de omzet weder zeer geanimeerd; vóór de beurs besteedde men 29½, doch, ten gevolge van vele verkoopen tot realisatie, ook doordien per *Duif* een lager merk van Parijs scheen ontvangen te zijn, daalden dezelve spoedig tot 28½, op welken prijs men ter beurze opende, en na eenige variatie 28¾ blijft; de niet rentgevende en Coupons zijn mede algemeen in prijs teruggegaan; de teruggang der Ardoins veroorzaakte ook dat de stemming in Zuid-Americaansche Fondsen en Grieken mede minder gunstig was, en werden alle, bij eenigen handel, [illegible] prijzen gegeven; Russische en Oostenrijksche Fondsen waren mede meer aangeboden.

Griekenl. bl. à £ 100. 17¼, 16⅞. Dito à £ 200, 300 en 500. 14¼. Dito roode à £ 100. 14. Dito à £ 200, £ 300 en 500. 13¼, ½. [illegible]lumbia 1ste Leening, à £ 100. 19½. Dito 2de Leening, à £ 100. [illegible] Peru 11¾, 7/16, ¼. Coupon Griekenl. bl. onb. f 3. Dito enk. f 3 1/16. [illegible] roode onb. f 2 9/16, ½. Dito enk. f 2 11/16, ¾. Dito Columbia onb. f 4⅛. Dito enk. f 4⅛, ¼, 5/16. Dito Peru f 2¼, 9/16. Dito Ardoins 24, [illegible] 23½, 24, 23½, 24, ½.

Koers van het Geld. Beleening 5, 5½. Prolongatie 6½, 7.

PRIJZEN TEN 5 URE: Integralen 53¾ à 13/16. Kansb. f 25 9/16. Handel-Maatsch. 174. Ardoins à £ 86. 28 9/16, ½.

Beden nog: 116 ℔ o. Pruissische *Rogge* f 200; 119, 120 ℔ jarige f 160, 165 naar qualiteit; 123 ℔ Holsteinsche f 163.

De gisteren avond in veiling verkochte 394 vaten Surinaamsch *Suiker* geloopen van f 28½ tot f 33¼, en de 40 vaten van f 30½ tot f 31¼.

WISSELKOERSEN. 19 September 1839.

		Geld.	Papier.			Geld.	Papier.
Parijs	kort	56⅞		PortàPort	3/m	40⅛	
»	2/m	56 7/16		Genua	3/m	46 15/16	
Bordeaux	kort	56⅞		Livorno	»	40⅛	
»	2/m	56⅜		Napels	»	80	
Madrid	3/m	100		Petersb.	»	1,92½	
Cadix	»	100½		Weenen	6/w	35 15/16	
Seville	»		100	Augsburg	»	36	
Bilbao	3/m	99¼		Frankfort	»	36	
Lissabon	3/m	49 1/16		Rotterdam		pCt.	

voor welke de boerin nu tot minnemoeder verstrekte, vroeg vervolgens, of er ook brieven voor hem waren aangekomen, en verviel weder in zijne mijmeringen.

Na eene maand wachtens, altijd tusschen hoop en vrees geslingerd, kwam eindelijk de lang verwachte tijding; maar, helaas! De intendant, in wiens handen hij het overschot van zijn vermogen had gesteld, had daarvan gebruik gemaakt, om eene plaats als leverancier bij het leger te verkrijgen, en voor het overige nationale goederen aan te koopen.

[illegible] was geheel te gronde gerigt: deze laatste hoop ging even als zijne andere verwachtingen, te loor.... Dit was te veel. Hij zonk als vernietigd op zijnen stoel, en bleef langen tijd aan de smartelijkste gewaarwordingen ter prooi.

Eindelijk stond hij op. « Neen, mijne dochter zal haar brood niet in een vreemd land langs den weg bedelen, niet van het vernederende medelijden des vreemdelings leven!... » en met eene stuiptrekkende beweging trok de arme man aan de schel.

Jufvrouw GRUBER kwam binnen; hij wees haar eene plaats aan, en, zoo veel mogelijk zijne vroegere kalmte trachtende te herkrijgen, zeide hij:

« Mejufvrouw, ik verwachtte uit *Frankrijk* eene aanzienlijke som, welke mij in staat zou hebben gesteld uwe diensten te beloonen, en met mijne dochter deze voor mij door zoo vele droevige herinneringen treurige plaats te verlaten, maar ik moet die hoop opgeven.... mijne verwachtingen zijn teleurgesteld. Ik heb echter mijn besluit genomen. Hier zijn voor eenige duizenden francs aan juweelen van mijne overleden vrouw. Zij zijn bestemd voor mijne dochter, zoo gij u met hare opvoeding wilt belasten. »

« Van ganscher harte, gaarne, » antwoordde de goedhartige vrouw.

« Slechts ééne bepaling moet ik hierbij voegen, namelijk, noch aan haar zelve noch aan wien het ook zij, of bij welke gelegenheid ook, moet het geheim harer geboorte worden verraden. Haar naam zal zijn MARIE HENRIETTE.. »

« Zoo ik in twee jaren niet ben teruggekeerd, zult gij haar als uwe eigene dochter opvoeden: Wilt gij dit beloven? »

« Ik beloof het, gij [illegible] van [illegible] zijn. »

« Ontvang dan mijnen dank. »

Den volgenden morgen, na zijne dochter, die in haar wiegje gerust sliep, gekust te hebben, nam hij afscheid van zijne vrienden en vertrok.

Langzaam verwijderde hij zich van de plaats, alwaar hij het laatste pand zijner liefde achterliet. Toen de spits des torens van *Klosterneuburg* geheel was verdwenen, stond hij stil, en riep in vervoering uit:

« Mijn God! mijn God! vergeef het mij, dat ik de wapens tegen mijn vaderland opneem; gij zijt getuige, het is alleen om mijn erfgoed, mijn kind en mijne vrijheid te herkrijgen! »

Toen ging hij met moedigen stap langs den *Rijn* voorwaarts.

[illegible]

Niet ver van het Keizerlijk paleis te *Weenen*, verheft zich als een gedenkstuk der riddertijden, de voorvaderlijke woning der hertogen VON NUSSELDORFF, eene rijke en magtige familie van Hongaarschen oorsprong. In het tijdperk, waarin deze geschiedenis begint, was hertog GEORG VON NUSSELDORFF, stamhouder van dat geslacht, de gunsteling van Keizer FRANS. Zestien jaren na de gebeurtenis, in het vorige hoofdstuk verhaald, zat eene jonge vrouw in eene der prachtige zalen van het hôtel, in diep gepeins verzonken.

Hare schoonheid en onschuld, die alle harten tot zich trokken, vermogen wij niet te beschrijven. Het zij toereikend, te zeggen, dat zij nog meer bevallig dan schoon, en nog beminnelijker dan bevallig was. Met het hoofd op de hand rustende, scheen zij in zwaarmoedige gedachten verzonken.

Eerst sedert twee maanden was zij gehuwd met den hertog VON NUSSELDORFF. Beide echtelingen beminden elkander zoo wel; het tegenwoordige was haar zoo zalig en het toekomende lachte haar zoo vrolijk toe, dacht men, en toch, de jonge vrouw weende.

Eensklaps doet een hevig gedruisch zich hooren, en wekt haar uit die mijmering. Zij huivert....

De deur wordt geopend door een' man in boersche kleeding, die, terwijl de bedienden hem trachten te wederhouden, uitroept:

Wij zullen zien, of men om hertogin te zijn, zijne bloedverwanten buiten de deur moet sluiten!

« Fritz, » riep de schoone peinzende, terwijl zij zich snikkende in zijne armen wierp.

« Arme zuster, » zeide FRITZ binnen 's monds, de hertogin aan zijn hart drukkende. Daarop plaatste hij zich in een' armstoel. »

MARIE, MARIE, gij zijt niet regt gelukkig! Ik houd niet van omwegen, dit weet ge; er gebeuren hier dingen, die ge voor mij geheim houdt [illegible] geniet uw vertrouwen niet meer. Kom aan, MARIE, zeg mij de oorzaak [illegible] uwe smarten? Misschien kan ik u helpen, of ten minste troosten.

« Helaas! broeder.... In de eerste maand van ons huwelijk [illegible] GEORG mij met voorkomendheden vol liefde en zorg. Toen was ik [illegible]lukkig.... maar ach, die gelukkige dagen vloden snel! Acht dagen [illegible] leden, deed de keizer den hertog mijn gemaal bij zich komen, en [illegible] dien tijd is hij geheel veranderd. Zoo goed en vrolijk hij eertijds [illegible] zwaarmoedig en ontevreden is hij thans. Hij verbiedt mij met ander[illegible] spreken, en spreekt zelf niet meer tot mij. Wanneer ik den moed [illegible] om te spreken, dan bloost hij. Als ik hem naar de oorzaak vraag, ontwijkt hij mij; mijne woorden schijnen hem te kwellen. In één [illegible] mijn broeder, ik geloof, hij bemint mij niet meer! » Dit zeggende [illegible] zij in tranen uit.

« Ik dacht het wel, » riep FRITZ met gesloten vuisten, « dat gij in [illegible] welijk niet zoudt gelukkig zijn! Maar het moest zoo zijn, en ook was [illegible] wensch!.... Maar het is onmogelijk, dat hij u niet meer bemint [illegible] bij u, arm meisje, dochter van een' boer, niet gehuwd met niets [illegible] dan uwe liefde en uwe schoonheid.

« Helaas! » zeide zij, terwijl eene treurige lach om hare lippen speelde [illegible] zou misschien de eenige reden zijn, die mij nog aan zijne liefde deed [illegible] maar ik vergis mij niet, FRITZ. De vrouw kan zich somtijds ver[illegible] den man, die haar bemint, maar de onverschilligheid van hem, die [illegible] mint, ontglipt haar nooit. » Na een oogenblik stilzwijgens vervolgde zij: [illegible] om is moeder niet met u gekomen? »

« Men weigerde haar binnen te laten; zij wacht aan de deur van [illegible] alleen met geweld ben ik tot u doorgedrongen. »

« Moeder, arme moeder! » [illegible] de hertogin, terwijl zij opstond [illegible]

Op hetzelfde oogenblik werd de deur geopend, en de hertog [illegible] Hij was vier of vijf en twintig jaren oud. Zijn gelaat was edel, [illegible] blonde haarlokken en schoone blaauwe oogen gaven zijner trekken [illegible] tengewone uitdrukking van welwillendheid.

Toen de hertogin hem zag, werd haar gelaat beurtelings blozend [illegible] doodsbleek. (*Het vervolg hierna.*)

PER DUIF.

LONDEN, Dingsdag 17 September.

Consols op tijd 3 pCt. 90¾ à 91 Columbia 2de Leening, 6 pCt. 33¼. [illegible] 6 pCt. 20. Spanje Ardoins m. c. 5 pCt. 32¼. Passive 9¼. Deferred [illegible]. Portugal 3 pCt. 24¼. Dito 5 pCt. 36½. Holland 2½ pCt. 54¼. Dito [illegible] pCt. 104 à ¼. Dito O. I. 5 pCt. 102 à ¼.

PARIJS, Woensdag 18 September.

[illegible] pCt. Fransche Fondsen 80 90 kont., 81.05 op ult. Dito 5 pCt. 110.60 [illegible]t. Napels Falc. 101.55. Portugal 3 pCt. 26½. Ardoins 5 pCt. 34, 33¾.

Het gouvernement heeft de beide navolgende télégraphische dépêches doen bekend maken:

De Prefect der Onder-Pyreneën aan den Minister van Binnenlandsche Zaken.

« BAYONNE 16 Sept. *des morgens ten* 10 *ure*. Vier Navarresche bataillons hebben de wijk genomen op ons grondgebied te Sarre. Er blijven nog acht bataillons in Navarra over. Espartero moet heden Urdax verlaten, om dezelve te vervolgen. »

« BAYONNE 17 Sept. Don Carlos is gisteren avond naar zijne bestemming vertrokken; alles heeft in de beste orde plaats gehad. »

Men zegt, dat het Spaansche gouvernement aan de Cortes 4 millioen Realen heeft aangevraagd, tot voorziening in dringende uitgaven.

ANTWERPEN, Donderdag 19 September.

Gisteren avond was de prijs der Ardoins 29¾, ⅝, ½, ¼, ¼, ⅛, 3/16, ¼.

BRUSSEL, Donderdag 19 September.

De prijs der Ardoins bleef gisteren avond 29½.

FONDSEN EN WISSELKOERSEN OP VREEMDE BEURZEN.

PARIJS, 17 September.

Fransche Fondsen waren heden iets minder gewild, en blijven derzelver prijzen, ten gevolge van eenige verkoopen, iets flaauwer. In Spaansche Fondsen was de handel weder zeer uitgebreid, en hebben allen zich op nieuw in prijs verhoogd, ten gevolge van voortdurende gunstige berigten uit Spanje, door den télégraaf bekend gemaakt; Ardoins stegen van 33¼ tot 35, en blijven 34¼. Passive 9¼. Portugesche Effecten waren mede zeer gewild; de 3 pCt. stegen tot 28, doch door eenige realisatiën blijft de prijs weder 27.

Na de beurs: 3 pCt. 81 05.

Wisselk. Amst. 1/m 57 1/16; 3/m 57¼.

BRUSSEL, 18 September.

De voortdurende gunstige berigten uit Spanje en de hoogere merken van Parijs geven steeds aan den handel in Spaansche Fondsen veel levendigheid; Ardoins openden heden op 29¾, werden tot 29¼, ⅛ verhandeld, en blijven 29¼. Premie op 1/m 33 d. 2. Uitgestelde 11. Passive 10 g. Belgische Fondsen zijn heden genoteerd: 5 pCt. 101⅛, 4 pCt. 93⅛, 3 pCt. 71½.

ANTWERPEN, 18 September.

Gisteren avond was de koers van Londen van den 16den bekend, en dien ten gevolge veel handel in Ardoins, welker prijs 29½, ¼ g. bleef. Heden was het hooger merk van Parijs vroegtijdig bekend, doch had zulks, doordien veel ter realisatie werd verkocht, geenen bijzonderen invloed; vóór de beurs en in het begin derzelve bood men 30 p.; doch weldra ging de prijs successief terug tot 29¾, blijvende ten 3½ ure 29¾ veel geld, ⅝ p. Premie 1/m 33 d. 3. Uitgestelde varieerde van 11¼ tot 10¾, en blijven 11. Coupons 24¼ g., 25 p.; de omzettingen waren, vooral in Ardoins, weder zeer uitgebreid. In de andere Fondsen ging weinig of niets om.

FRANKFORT A/M, 16 September.

Metaliek......	5 pCt.	107.	Pol. Lot. fl. 500		»	76¼.
dito	4 »	100.	dito 300		»	68¼.
dito	3 »	80½.	Holland......	2½pCt.		53⅛, 1/16.
Loten fl. 500..	»	137.	Syndicaat.....	4½	»	94¼.
dito 250.	»	107.	dito........	3½	»	79⅝.
Bank-Actiën...	»	1830.	Spanj. Ard....	5	»	12 à ⅛.
			Taunusbahn....		f	358¼.

Oostenrijksche en Hollandsche Fondsen bleven, bij niet belangrijken handel, vast op hunne vorige prijzen; Poolsche Loten waren iets williger. Ardoins gingen gisteren avond in de Effecten-Societeit terug tot 12⅜, en werden heden vóór de beurs tot 11¾ verhandeld, doch ter beurze vertoonde er zich meerder kooplust, waardoor de prijs weder 12 à ⅛ blijft.

WEENEN, 12 September.

Metaliek.....	5 »	107¾.	Bank-Actiën...		1537½.
dito	3 »	81¼.	Loten fl. 500..	f	137.

SCHEEPVAART EN HANDEL.

Schepen in Lading.

AMSTERDAM.

Naar SURINAME, het tweed. barkschip *Maria Frederika*, Kapt. K. B. de Weerd, van Amsterdam. Adres bij Heyman en Schuurman.

Naar GENUA en LIVORNO, het nieuw gebouwd Nederl. kofschip *de Amstel*, Kapt. Jan Bakker. Sluit vóór of op 12 Oct. Adres bij Nobel en Holtzapffel, en van den Bey en Comp.

Naar STETTIN, het Nederl. kofschip *Maria*, Kapt. H. J. Brouwer. Adres bij Jan Corver en Comp.

Scheepstijdingen.

Gepraaid 24 Mei op 20° 44′ Z. br. en 31° 30′ W. l.: Soerabaya, Kapt. Meurenberg, van Rotterdam naar Batavia.

Door Z. M. Oorl. fregat de ZAAN, Kapt. A. de Monye, v. Batavia in Texel binnen, zijn gepasseerd: den 1 Junij in Straat Sunda de schepen Macasser, Kapt. J. H. B. Struben, v. Rotterdam en Londen, laatst van Portsmouth, en Henriette Clasina, Kapt. F. J. Hoffman, v. Amsterdam, beide n. Batavia, alsook eene bark, toonende vlag Coll. Zeemanshoop, met N°. 483, (waarschijnlijk N°. 438, zijnde die van Kapt. E. G. Cadée, voerende het schip Louisa Prinses der Nederlanden, den 27 Mei v. Batavia n. Dordrecht vertrokken); den 3 Junij de schepen Generaal Baron van Geen, Kapt. J. J. Kortrijk, v. Amsterdam n. Batavia, en Palembang, Kapt. G. L. J. van der Bucht, den 29 Mei v. Batavia n. Amsterdam vertrokken, welk laatste ter reede van Anjer was liggende, en den 3 Junij de reis zoude vervolgen; den 11 Aug. op 12° 6′ N. br. en 23° 42′ W. l.: eene Bremer brik, toonende signaalvlag met N°. 83, koers stellende om de ZZO; en den 31 Aug. gepraaid op 35° 23′ N. br. en 37° 44′ W. l.: het schip Oceaan, Kapt. P. Zonderdorp, den 8 Junij v. Tjilatjap n. Amsterdam vertrokken. — Verder rapporteert Kapt. de Monye, dat den 25 Julij op St. Helena gearriveerd, en den volgenden dag weder van daar vertrokken is het schip Phoenix, Kapt. R. Reltjes, v. Batavia n. Middelburg.

De schepen Harriet, Kapt. J. C. Kreeft, van Rotterdam naar de Kaap de Goede Hoop, en Fortunato, Kapt. G. Galliano, v. Rotterdam n. Napels, waren den 13 Sept. op de hoogte van Douvres.

De schepen William Lee, Kapt. Elstob, en Preston, Hunter, beide den 12 Sept. uit Maassluis n. Sunderland vertrokken, zijn den volgenden dag op de reede van Maassluis teruggekomen.

BINNENGEKOMEN.

HARLINGEN 15 Sept. T. Tervit, Mary and Rose, Sunderland. G. H. Smit, Jan Everts, Petersburg. J. Visser, de Jonge Dirk, Hamburg. D. K. de Groot, de Koornhandel, Noorwegen. K. D. de Jong, de Eendragt, Amst. 17 Sept. De Chavrein, Northam, Londen. D. P. Dykstra, de 3 Gezusters, [illegible] Noorwegen.

TEXEL 18 Sept. Z. W. J. Fesuchamps, Tanlie, Richmont. (V.) J. Crackdell, Audacious, Ipswich. J. Talbot, [illegible], Newcastle. J. N. Jordberg, 3 Gezusters, Kyebkoping. als bijlegger. Geene [illegible] aangekomen.

VLIE en TERSCHELLING, geene lijsten ontvangen.

HELVOET 18 Sept. Z. W. — L. [illegible], [illegible], Nickerie. — Gisteren nog: J. F. Muis, Anna Maria, Antwerpen. R. Yellop, Queen Adelaide (S), Hamburg.

BRIELLE en MAASSLUIS 19 Sept. Z. W. en W. — Niets.

MALTA 21 Aug. Dolers, Giacomo, Alexandrië n. Antwerpen.

MARSEILLE 13 Sept. Tebbens, Eigenwijk, Hamburg.

GIBRALTAR 30 Aug. Lodders, Odessa, Alexandria, is dadelijk n. Amsterdam vertrokken. — 1 Sept. Gerberding, Franciscus, Antwerpen.

ST. UBES 1 Sept. Kheliog, Antonie, Rotterdam. — 2 Sept. Hagendoorn, Maria Anna, dito.

HAVRE 16 Sept. ....., Merchant, Baltimore.

ANTWERPEN 17 Sept. Crathorn, Fides, Odessa. Adamsen, Mathilda, [illegible]. — 18 Sept. Rotgers, Ceres, Koningsbergen.

COWES 18 Sept. Bovat, Robey, Matanzas om order. — 15 Sept. Smith, Gannet, Richmond om dito.

SMORCHAR 14 Sept. Pratt, Elisabeth, Rotterdam.

DEAL 15 Sept. Donald, Mandarin, Batavia n. Amsterdam.

GRAVESEND 14 Sept. ....., Presidente, Antwerpen. Schumacher, Concordia, dito.

RAMSGATE 15 Sept. Lemifby, Panurge, Antw. n. Havre, met schade.

LYNN 14 Sept. Soanes, William, Rotterdam.

HULL 14 Sept. King, Rosette, Rotterdam. Wey, Jane Frederika, Amst.

SUNDERLAND 14 Sept. Tilley, Talbot, Amsterdam. Booth, William, Antwerpen. Lee, Traveller, Rotterdam.

NORTH SHIELDS 11 Sept. Purdy, Edgar, Amst. — 13 Sept. Lutjens, Pallas, Antwerpen. Wilson, Tenderden, Amsterdam. — 14 Sept. Eriche, Pearl, Rotterdam.

DUNDEE 12 Sept. Small, Mary, Rotterdam.

UITGEZEILD.

HELVOET 18 Sept. D. Dunlop, Batavier (S), Londen. F. Lawson, Laura, Hull.

VLISSINGEN 14 Sept. R. Nicholson, Airshire Lass, Dublin. J. Schaeper, Rembrand, Leverpool. H. Woodruff, Princes Victoria, Hamburg. K. Oluffs, Freya, St. Ubes. T. Whitecombe, Soho (S), Londen. T. Aspling, Aurora, Newcastle. — 16 Sept. B. Harvell, Laurel, dito. P. C. Beckman, Carolina, Stettin; alle v. Antwerpen.

SOURABAYA 27 Mei. Eden, de Noord, Amsterdam.

TANGEROG vóór 21 Aug. Barkentin, Telemachus, Antwerpen.

LEVERPOOL 14 Sept. Doornbos, Alida, Rotterd. — 15 Sept. de Noort, Henriette, Antwerpen. Stell, Maria Ann, dito.

Aan boord van het schip Curaçao, Kapt. W. C. Gaerste, den 17 Sept. van Curaçao in Texel binnengekomen, bevond zich, als passagier, de Luit. ter Zee W. T. A. de Vries.

Carga-Lijsten.

AMSTERDAM

CURAÇAO, W. E. Geante, *Curaçao*. 1 lad. Verfhout, Order.

PERNAU, H. C. Bahlrus, *Neptunes*. 1,300 loop. Lijnzaad, 500 do. Slaglijnzaad, 789 do. Dederzaad, 2,163 st. Doelen, 200 st. Matten, Order.

TROMSOE, R. Nielsen, *Foedrenesminde*. 318 f. Traan, 90 w. Stokvisch, A. Beling en Co.

FAABORG, D. J. Bäger, *Trofastheden*. [illegible] l. Rogge, F. le Chevalier en Co.

BREMEN, G. B. Lucktje, *Anna*. 20 l. Tarwe, H. en D. Rahusen; 16 v. Tabak, Kaupe en Wilde; 650 st. Schoppen, Order.

EMDEN, A. Pieters, *de Jonge Pieter*. 20 l. Raapzaad, W. en J. D. Lulofs. W. E. Pannenborg, *de vrouw Grietje*. 19 l. Raapzaad, A. en F. Haerten. H. Lucken, *Elisabeth*. 18 l. Raapzaad, A. en F. Haerten.

HANDELBERIGTEN.

KOLONIALE EN ANDERE GOEDEREN.

BEZIERS, 13 September.

VOORLOOP. De 3/6 in loco is tot fr. 25.50, op ult. October tot fr. 23, en op November en December tot fr. 22.50 gedaan, doch er waren weinig verkoopers tot deze prijzen.

HAVRE, 14 September.

KATOEN. De aanvoeren hebben deze week bedragen 2,452, de verkoopen 8,335 balen, als: 5,296 Louisiana van fr. 94 à fr. 113; 1,063 Mobile van fr. 106.50 à fr. 111.50; 1,171 Floridas van fr. 102 à fr. 107; 679 Georgia van fr. 100 à fr. 113; en 127 Haïti van fr. 100 à fr. 103. De prijzen der ordinaire Americaansche soorten zijn onveranderd gebleven, doch, die voor de Mobile betaald, stellen eene daling van fr. 3 daar; onze geheele voorraad is thans 80,000 balen.

SUIKER is meer gevraagd geweest; 2,200 vaten Martinique en Guadeloupe zijn van fr. 60 à fr. 61.50 oude regten, voor de goede 4de soort afgedaan, waardoor de prijs fr. 1 verhoogd is. 345 zakken Bourbon zijn tot à fr. 55 nieuwe regten afgedaan.

KOFFIJ blijft goed prijshoudend, hoewel de vraag iets verminderd is; 291 balen Haïti zijn van fr. 63½ à fr. 65 fr. entrepôt, 400 dito Rio tot fr. 67½ fr. entr., 700 balen Java tot fr. 105 cons., en 1,000 balen Padang tot fr. 110 cons. verkocht.

RIJST, met niet veel handel, goed vorige prijzen waard; 55 vaten Carolina zijn tot fr. 36.50 cons. afgedaan.

INDIGO. Hierin is vrij goede handel geweest, en de prijzen zijn wel zoo vast. In diverse partijen zijn 181 kisten Bengaalsch afgedaan.

POTASCH onveranderd in prijs.

ANTWERPEN, 18 September.

KOFFIJ. 100 balen zeer ord. Brazil zijn tot 30¼, en 426 balen St. Domingo tot niet bekend geworden prijs verkocht.

SUIKER. In veiling zijn 230 kisten blond Havana, min of meer beschadigd, van fr. 35¼ à fr. 37 per 50 kilo's verkocht. Ter verzending zijn 10,000 kilo's Lompen tot geheim gehouden prijs gedaan.

KATOEN. Een partijtje Bengaalsch, en 16 balen Smirnasch zijn tot niet bekend geworden prijs afgedaan.

RIJST weder meer gevraagd, en [illegible] beter; 300 balen ord. Bengaalsche zijn van *f* 9¾ à *f* 9½, en [illegible] *Java*, tot niet geboekten prijs verkocht.

GRANEN, ZADEN, OLIE, ENZ.

LONDEN, 16 September.

Het ontzettende regenweder, dat wij dezer dagen hebben gehad, en de bedroevende berigten uit Ierland en het noorden van Engeland, bragten de markt heden in eenen opgewonden staat, zoodat reeds vroeg in den ochtend de aanvoeren van Engelsche *Tarwe* tot 4/. avans bij heden acht dagen opgeruimd waren; vreemde, zoowel vrij als onder slot, was grif te verkoopen tot 2/. verhooging. De aanvoer van *Garst* was klein, en eerste qualiteit is tot 45/. gedaan. *Erwten* in alle soorten, en *Boonen* 1 à 2/ hooger. *Haver* goed gevraagd tot 1 à 2/. avans. Wit *Mostaardzaad* is 1/. lager afgegeven, en bruin 2/. per bushel hooger. *Meel* is tot 65/. per zak geklommen.

De notering der *Tarwe* is als volgt:

Essex, Kent en Suffolk wit......	70.76.	64 72.
.... puike.........	76 80.	72.78.
.... roode...........	64.72.	64.72.
.... puike (Talavera)..	76 84.	72.80.
Norfolk, Lincoln en York.......	60.66.	
.... witte...........	64.70.	

SCHIEDAM, 18 September.

De prijzen van *Rogge* blijven, bij kleinen handel, langzaam verhoogende; vooral naar de beste soorten bestaat vraag, doch zijn niet bij koers ter veil. Er is verkocht: 144/2, 145/2 ℔ Pernau *f* 179, 180; 143/2, 144/2 ℔ Koersche *f* 171, 173; 141/2, 142/2, 143/2 ℔ Riga *f* 160, 161, 163, 163, *f* 164, 165; later is voor 142/2 ℔ Pernau en Reval *f* 180, en 144/2 ℔ Koersche *f* 175 te vergeefs geboden. Voor *Garst* is minder kooplust; enkele partijen zijn iets lager in entr. afgegeven; de prijzen waren als volgt: 127/2, 128/2 ℔ Koersche *f* 165 à 168 in entrepôt; 128/2 ℔ dito *f* 180 in consumtie.

Moutwijn bleef in de laatste acht dagen op *f* 18¼ per vat; een paar dagen was het zeer flaauw; men bepreefde tot *f* 18½ te koopen, doch mislukte, en daarna is weder meerder omgegaan.

Jenever, Amsterdamsche proef *f* 20 à *f* 20½ per vat, zonder fust.

ITINERAIRE

DER REIZE VAN

Z. K. H. Prins Hendrik

naar NEDERLANDSCH INDIË

Bij gelegenheid der op handen zijnde zeereis, welke Z. K. H. Prins Hendrik, jongste zoon van den Prins van Oranje, op het punt is, wederom onder de leiding van den kapitein ter zee Arriens, en thans, zoo als bekend is, als eerste officier aan boord van 's Konings fregat *de Rijn*, te ondernemen, zal gewis bij velen de wensch weder verlevendigd worden, reeds meermalen in openlijke geschriften geuit, om iets naders betrekkelijk de vroeger door Z. K. H. gedane togten, voornamelijk van 's vorsten jongsten togt naar Oost-Indië, te vernemen. Wij zijn in onze pogingen, om aan die begeerte te voldoen, in zoo verre gelukkig geslaagd, dat wij, daartoe door eene vriendelijke en vriendschappelijke hand in staat gesteld, het streelend genoegen smaken, aan de lezers van den *Avondbode* de *itinéraire* bij deze te kunnen aanbieden dier laatste zoo gunstig afgeloopen reis naar de Oost-Indische Bezittingen; ons nog altoos met de hoop vleijende, van een uitgewerkt relaas dier in zoo velerlei opzigten belangrijke reis in het licht te zien verschijnen.

Op den 19 October 1836 verliet *de Bellona*, die het eerst eenen Prins van koninklijken bloede naar Indië en onze bezittingen aldaar zoude overbrengen, met vrij ongunstige [illegible], zijnde het weder zeer mistig, de reede van Texel; de reis was in het vervolg echter zoo gelukkig, dat de bodem reeds den 20 de Hoofden passeerde, op den 18 Nov. de linie sneed, en den [illegible] daaraanvolgenden te Rio-Janeiro ankerde.

Het verblijf aldaar was tot den 11 December, in welken tusschentijd Z. K. H. lof deed aan vele fêtes, ter zijner eer gegeven. Het hoofddeel der bestemming in het oog houdende, was dus het verblijf aldaar zeer kort.

Op den 11 Dec. verlieten de *Bellona* en de *Snelheid* de heerlijke baai van Rio-Janeiro, in gezelschap van verscheidene schepen. Men was voornemens Tristan, d'Acunha, Paulus en Amsterdam aan te doen, bijaldien de gelegenheid op die hoogte slechts eenigzins gunstig was; hoewel men nu Tristan d'Acunha op zeer korten afstand passeerde, waren de stijve noordelijke wind en hooge deining echter meer dan voldoende redenen, om het voorbij te zeilen; evenmin heeft men op Paulus en Amsterdam kunnen landen, daar stijve zuid-oosten winden dit zonder lang oponthoud onmogelijk maakten.

Op den 8 Febr. bij Pulo Babi ten anker komende, praaide men het schip *de Koning der Nederlanden*, die de eerste tijding van 's Vorsten aankomst aldaar in het vaderland overbragt. Op den volgenden dag ankerde de *Bellona* ter reede van Batavia, alwaar Z. K. H. den 10den debarkeerde, (van deze aankomst te Batavia is in der tijd door de dagbladen genoegzame melding gemaakt, zoo dat wij kortheidshalve daar heen verwijzen, ten einde in geene herhalingen van reeds bekende daadzaken te vervallen). Intusschen werd de *Bellona* van water en victualie voorzien, en was de intentie, om met het later gedeelte der N. W. mousson, zoo mogelijk, nog de Oostersche zeeën te bereiken. Den 23sten daaraanvolgenden embarkeerde Z. K. H. weder, en vertrok den 24sten naar Macassar, alwaar de *Bellona* op den 6 Maart ankerde. Hier vertoefde Z. K. H. tot den 11den, en bezag daar het voornaamste, waaronder begrepen het hof van Goa.

Van Macassar zette de *Bellona* koers door straat Boegeroens om de Oost. Voor die straat des nachts met harden wind komende, ankerden de schepen in de bogt van Bonthain. Den volgenden dag, met eenen open wind, de straat tusschen het midden en zuider eiland aandoende, werd het allengkens stiller, en de stroomen het fregat wegvoerende, kwam men het midden eiland zeer nabij, zoodat men loodende van 40 vaam, in éénen werp, op 10 kwam, die weldra tot op 6, 5 en 4 verminderde. Ofschoon Horsburg dit eiland als zeer zuiver opgeeft, schijnt het meer dan raadzaam te zijn zoo veel mogelijk het midden te houden. De stroom voerde het schip echter gelukkig er door. Slechts eenige dagen te voren, was in deze zelfde straat mede des nachts de corvet *van Speyk* aan den grond gezeild, in de duisternis de verkeerde passage genomen hebbende, waarschijnlijk door den stroom misleid; en is het behoud van dit schip en volk slechts aan de sterkte van den bodem toe te schrijven.

De koers werd nu vervolgd langs Bouton, en vervolgens noordelijk tusschen den geheel onbekenden Archipel, beoosten Celebes, hebbende de schepen eene straat genomen bewesten Kulla Taliabo, waar waarschijnlijk nog nimmer een oorlogschip geweest was, biedende die koers een korter traject aan, dan de gewone meer bekende weg, welken de schepen terug komende zouden zien.

Deze passage gelukte zeer goed, ofschoon men er niet langer dan noodig vertoefde, omdat de Æquinox op handen was, en volle maan, en de stroomen toen reeds tot bij de 4 mijlen ten anker liggende gelogd werden. Den 23 Maart sneden de schepen voor de tweede maal de linie, en ankerden den 26 aan den Noord-Oosthoek van Celebes bij Kema. Z. K. H. vertoefde aldaar tot den 6 April, in welken tusschentijd Hoogstdezelve de geheele belangrijke residentie van Menado doorkruiste, en de allerheuschte receptie genoot, zoowel door den resident Cambier als door de geheele bevolking. Het meer van Tondano, tusschen 2 en 3,000 voeten boven zee gelegen, werd bevaren met eene der sloepen van de Bellona. Den 6 des nachts vertrokken de schepen en zetteden koers naar Ternate, en kwamen aldaar te middernacht van den 11 ten anker; na het merkwaardige hier bezigtigd en de beide Sultans van Ternate en Tydore ontvangen te hebben, vertrokken de schepen den 15; gaande tusschen Ternate en Mytara door, [illegible] zettende naar Ambon; men sneed de linie voor de derde maal den 16, en ankerde voor het fort Victoria den 27 April. Z. K. H. landde den 28, en heeft dit merkwaardig eiland in al zijne deelen bezien. Den eersten nacht reeds van H. D. komst had er eene vreesselijke aardbeving plaats, die veel verwoesting aanrigtte, vooral op Haroucka, en door menige andere gevolgd werd. Z. K. H. ontsnapte hier aan een groot gevaar, daar bij zich met eene kleine praauw in de hooge branding begeven had, welke vol liep en zonk, drijvende verder tusschen water en wind, en veelal door de branding overstelpt, en dat in eene streek, waar vele haaijen zijn; de ijver om Z. K. H. te redden, was zelfs geen van de minste gevaren.

Den 12 Mei gingen de schepen van Ambon onder zeil, met eenen stijven Z. O. mousson, die, aangezien het slechte weder, geene voorspoedige reis beloofde; intusschen, met nog om de gelegenheid profiterende, hadden de schepen eene zeldzaam voorspoedige reis, ankerden den 17 ter reede van Banda, zijnde het Celamsche gat binnengekomen; onmiddellijk bij het [illegible] Pieterszoon Koen versierd, Z. K. H. reeds juichend tegemoet kwamen, en steeds ter plaatse waren, wanneer Z. K. H. zich eenigzins heen begaf, en eenen aangenamen toon gaven aan al het heusche der receptie. Na deze hoogst belangrijke groep geheel doorkruist te hebben, vertrokken de schepen den 24 door het Lonthoirsche gat; de reis was nu naar de Noordzijde van Saparua bestemd, dan, die ankerplaats in 4 dagen niet bereikt zijnde, en men hier in plaats van de kracht van de Z. O. mousson te ontmoeten, flaauwe N. W. winden trof, vond de commandant raadzaam, om van de kust van Ceram onmiddellijk naar Soerabaya te stevenen, wijl de schepen slechts voor 14 dagen victualie over hadden, waarmede men, met zulke afwijkingen, Java niet zou kunnen bereiken. Ter hoogte van Ambon, den 28sten, werd de *Snelheid* aldaar nogmaals binnen gezonden, om naar brieven te informeren, terwijl de *Bellona* dien dag een schip praaide, hebbende 45 dagen reis van Soerabaya, de *Erick*, Kapt. Cadsand, en die dien ochtend de Lucipara's, waarop de schipbreukelingen van de stoomboot waren, moest gepasseerd hebben, en welligt gezien (1). De reis tot Oedjong-Panca, waar de *Bellona* den 4 Junij ankerde, leverde niets op dan ongemeen slecht weêr. Den 7den ankerden de schepen te Soerabaya. Daar dezelve nu 8 maanden bestendig gevaren hadden, werden zij nu geheel nagezien, geproviandeerd, en verder naar Batavia bestemd, terwijl intusschen Z. K. H. de landreis over Java begon.

Z. K. H. vertrok den 10 Junij van Sourabaya naar Madura, waar H. D. successivelijk door de vorsten aldaar, den Sultan van Bankalan, den Panumbahan van Pamakassan en den Sultan van Sumanap, ontvangen en gefêteerd werd; van de laatste plaats vertrok Z. K. H. met een schip van dien vorst naar Bezuki, vanwaar de reis werd voortgezet, den 17, over Probolingo, Passarouan naar Sourabaya, hebbende Z. K. H. langs dezen weg het voornaamste gezien en een' uitstap gemaakt in het Tenger gebergte, ter bezigtiging van de Zandzee en de Bromo. [illegible] voeren. Den 25 vervolgde Z. K. H. zijne reis, gaande over Djapan, Madja Pahit, Kidiri, Trengaleh, Madioen, Ngawi en Solo. Onderweg al het belangrijke bezien hebbende, verbleef Z. K. H. hier eenige dagen tot hetzelfde einde, waarbij het hof des Keizers werd bezocht, en eenige dagen bij den Prins Prang Wedono op Karang-Pandang werden doorgebragt. Den 8 Julij vervolgde men de reis naar Djocjo-karta, verder naar Poerworedjo, Keboemen, Karang-bolang, Tjilatjap, van waar Z. K. H. in kleine vaartuigen de beide havens Tjilatjap en Bantingmati bezocht, en eenen dag vertoefde op Nusacambangon, op het etablissement van den heer Gelpke.

De reis ging verder over Adiredjo, Banjoemaas, Bandjar-Negara, Batôr, Wonosobo naar Magalang, in welke heerlijke oorden mede alles door Z. K. H. werd bezocht, en op de laatste plaats, onder geleide des heeren resident Hartman, de heerlijke ruïnen van Boro-Bodor en Mendoet. Van Magalang ging de reis naar Assinan, waar Z. K. H. eenigen tijd vertoefde, het nieuw in aanbouw zijnde fort te Ambarawa bezocht, en hetzelve plegtig den naam gaf van *Willem den eersten*. Tevens werd van hier het kampement te Paletiga bezocht; den 29 ging Z. K. H. naar Samarang, van waar H. D., onder geleide van den heer resident van [illegible], al het merkwaardige daar en in de omstreken, zoo als te Grobogan, Poerwadadi, enz., bezocht, ook te Samarang den eersten steen leggende van het in aanbouw zijnde fort, hetwelk door Z. K. H. *Prins van Oranje* genoemd werd. Vertrekkende den 5 Aug. naar Pekalongan, Tagal, Cheribon, Koeningan, Telago, over Pen-

(1) Het is jammer, dat de *Bellona* en de *Snelheid*, daar ter plaatse zijnde, het geluk niet hebben gehad de schipbreukelingen te redden; meest dan waarschijnlijk was dan ook de machine gered geworden; die eenige maanden later door Engelsche walvischvaarders er is uitgehaald.

poloe naar Jarsih, Malayo, Garoet; van waar weder uitstappen naar Telaya, Bodos, Jagten, enz.; voorts naar Tjizeroepan, Bandong, Tjanjor, Tjipannas naar Bogor (Buitenzorg), komende den 22 Aug. te Batavia; deze reis deed Z. K. H. gewoonlijk in eene koets, dikwijls echter, vooral in het gebergte, had die te paard plaats. Te Batavia vierde Z. K. H. den verjaardag van Z. M., en nam de voornaamste etablissementen in oogenschouw, woonde eenige feesten bij, en legde den eersten steen aan eene te bouwen Citadel bij Weltevreden, noemende dezelve *Prins Frederik*.

Den 2 Sept. keerde Z. K. H. naar Buitenzorg terug, werd aldaar ziek, dan herstelde gelukkig onder de behandeling van den heer Dr. Muller; na bij den heer baron van den Bosch op Pondok-Gede eenige dagen doorgebragt te hebben, die op 's Prinsen herstelling gunstig werkten, vertrok Z. K. H. weder naar Batavia en embarkeerde weder den 28 September op de *Bellona*, welke daarop den 30sten met de *Snelheid* naar zee ging. Z. K. H. stortte nogmaals in, aan boord zijnde, dan herstelde gelukkig weldra geheel en al.

Van Batavia stevende de *Bellona* en de *Snelheid* door de straat Lucipara en Banca, sneden den 6den de linie voor de 4de maal en ankerden den 7den te Riouw, vertrekkende den 9den naar Singapoor, alwaar ze dienzelfden dag ankerden, en den 11den vertrokken naar Malacca, welke reis in 5 dagen werd afgelegd; ook hier vertoefde Z. K. H. niet langer dan om het merkwaardige te zien, zoodat, ook omdat het saisoen verliep, de reis den 18den werd voortgezet, gaande langs de kust van het Maleische schier-eiland, naar Pulo-Pinang, waar de schepen den 25sten ankerden. Z. K. H. bragt hier den tijd aangenaam door tot den 2 November, wanneer de schepen langs den Margui-Archipel de reis naar Bengalen vervolgden. Op deze reis was men geplaagd met zeer slecht weêr; ook ontstond de roode loop op de schepen, waaraan verscheiden der schepelingen stierven, en het getal zieken tot 80, op de *Bellona* alleen, aangroeide. Intusschen passeerde men het eiland Preparis den 14, en raakte dus in de eigenlijke golf van Bengalen langs de kust van Pegu. Hoe meer men nu de monden der Ganges naderde, hoe beter het weêr werd, hetwelk op de zieken van een' heilzamen invloed was. Den 23sten op den middag, liep men het voorschip van de Hoogly af en nam eenen loods aan, wachte dadelijk naar binnen, en zag tegen den avond van den volgenden dag, het land bij Saugor. De *Bellona* ging voorts dadelijk naar Calcutta en ankerde aldaar den 28 November, waar de *Snelheid* eenige dagen later ook kwam.

Z. K. H. bleef eenige dagen in Calcutta en deed toen eene landreis, gaande van Barrackpoor over Burdwan, Bancoorah, Geomeah, Shekergotty, Auring Zabad, Benares, Gopeigunge, Allahabad naar Futtehpoor, waar Z. K. H. den gouverneur-generaal van Britsch-Indië, lord Auckland, ontmoette, en met hem circa 3 weken vertoefde, reizende met het camp van den gouverneur-generaal mede naar Malwa, Aoung en Cawnpore, en vierde daar de kersdagen. Verder vertrok Z. K. H. den 27sten naar Lucknow, hoofdstad van het koningrijk van Oude, en den avond van den 30, de reis vervolgende, steeds nacht en dag doorreizende, doortrok Z. K. H. successivelijk Merum, Kasurray, Mynpooree, Agra, Alyghur, Delhi, in alle plaatsen het merkwaardige ziende, en daarom het sejour er naar bepalende. Na de omstreken van Delhi gezien te hebben, begon Z. K. H. de terugreis, welke thans liep over Alyghur, Kausgunje, Futtenghur, Cawnpore, Futtehpoor, Allahabad en Benares; op deze laatste plaats nog 10 dagen vertoefd hebbende, vanwaar Z. K. H. zich, in een vaartuig (flat) *the Bangarutti*, door de stoomboot *the Thames* gesleept wordende, den 30 Januarij inscheepte, de verdere terugreis langs de Ganges vervolgde, passerende Gazypoor, Buyar, Chuppra, Dynapoor, Patna, Monghir, Jaquinara, Golcong, Rahja Mahal, Colcommon, Colna, kwam de stoomboot, na een paar dagen de navigatie door *the Sunderbunds* vervolgd te hebben, bij Culpee weer in de Hoogly, en ging Z. K. H. den 18 Februarij weêr op de *Bellona*, toen nog bij het fort Williams liggende.

Den 19den scheepte men den loods af, en ging naar zee, ankerde den 1 Maart te Madras, waar men dien dag, uithoofde der hooge zee, niet kon landen. (2) Z. K. H., die plaats in alle deelen bezien hebbende, vertrok den 13den naar zee, met afwisselend weêr en wind, sneed voor de vijfde maal de linie den 26 Maart. Den 20 April ontdekte men, dat de scheg los was, den 2 en 3 Mei had men zwaren storm op het rif, den 4den praaide men de *Betsy en Sarah*, door welke tijdingen naar het Vaderland gezonden werden, en den 5 Mei, te middernacht, ankerde de *Bellona* voor de Simonsbaai, waar men met den dag verder inging, en onmiddellijk de noodige reparatiën aanving. Z. K. H. besteedde dezen tijd tot het zien van de Kaap en environs, en vertrok weder den 23sten naar zee, waar men weder onmiddellijk slecht weêr ontmoette, zoodat men eerst den 8 Junij St. Helena aandeed. Z. K. H. vertoefde hier 4 dagen, en nam nu de finale terugreis aan den 12 Junij, sneed den 19den, circa middernacht, voor de zesde maal de linie, en ankerde, na eene allervoorspoedigste reis, den 18 Julij in het Texelsche gat, waar men 's nachts ten 3 ure verder binnen werkte; hebbende dus, in het korte tijdverloop van 21 maanden, bij de 9,000 onzer zeemijlen afgelegd, de voornaamste buitenlandsche bezittingen, Java en Indestan, bezocht, den geheelen Oosterschen Archipel doorkruist, en zich ter plaatse bekend gemaakt met de menigvuldige bronnen van welvaart, die het Oosten oplevert, zoo wel als met de monumenten, die steeds den roem van het voorgeslacht zullen staven.

(2) De Engelsche zeekapitein Dalrymple, havenmeester te Madras, werd een offer van zijne pligtsbetrachting; hij sloeg met de mossulah-boot om, naar den wal gaande, werd gered met een gebroken been, doch stierf aan de gevolgen. Hij was Z. K. H. komen complimenteren en waarschuwen tegen het landen.

Advertentien.

TE AMSTERDAM, BIJ C. G. WITHUYS, VERANTWOORDELIJK UITGEVER EN DIRECTEUR,

Een diep ongelukkig HUISGEZIN, buiten deszelfs schuld in armoede gedompeld, door ziekte aanhoudend buiten staat, om in deszelfs behoeften te voorzien, en de hulp der Christelijke liefde overwaardig, wordt bij deze aan dezelve dringend aanbevolen.

De Redactie van den *Avondbode* zal zich gaarne belasten met de ontvangst van giften, welke zij voor hetzelve mogt willen afzonderen, en van welke een doelmatig gebruik zal gemaakt worden.

Schouwburgen, Concerten
EN PUBLIEKE VERMAKELIJKHEDEN.

STADS SCHOUWBURG.

Vrijdag den 20 September 1839. DE VERZOENING, OF DE BROEDERTWIST, Tooneelspel in vijf Bedrijven, naar het Hoogduitsch van *A. v. Kotzebue*. Gevolgd door: ARLEQUIN, BEDIENDE VAN PANTALON, KOFFIJHUISHOUDER EN RESTAURATEUR, Nieuw groot Ballet-Pantomime, door den Heer *A. P. Voitus van Hamme*, Nieuwe Decoratiën van den Heer *J. de Vries*, Ouverture door den Heer *L. A. Kleine*, Finale Muzijk van den Heer *G. H. Broekhuyzen Jr.* *Ten zes Ure op het Tooneel.*

THÉATRE FRANÇAIS,
Sous la direction de Mr. BAUDOT.

Samedi 21 Septembre 1839. (Pour les débuts de Mr. *Armand Bida*, premier Comique.) LE BARBIER DE SÉVILLE, Opéra comique en 4 Actes. Le Spectacle commencera par: L'AMBASSADEUR, Vaudeville en 1 Acte.
On commencera 6½ heures précises.

En attendant: la première représentation du BRASSEUR DE PRESTON, Opéra comique en 3 Actes.

Incessamment: La première représentation de la reprise de ROBERT LE DIABLE, pour la continuation des débuts de Mr. *Grosseth* et Mad. *Parant*.

HOOGDUITSCHE SCHOUWBURG, *in de Amstelstraat.*

De Koninklijke Tooneelisten in *Zuid-Holland*, onder directie van J. HOEDT en W. A. BINGLEY, zullen de eer hebben te vertoonen, op Vrijdag den 20 September 1839: *Eene vierde Voorstelling* van DERTIG JAREN, OF HET LEVEN VAN EEN DOBBELAAR, Tooneelspel in drie Tijdvakken, vrij gevolgd naar het Fransch van *Victor Ducange* en *Dinaux*. Na hetzelve en DE JAGER, DE HUSAAR EN HET OOSTENRIJKER, OF DE VERPANDE KRIJGSLIEDEN, Blijspel met Zang; nooit alhier vertoond.

Om de uitgebreidheid dezer Voorstelling, de Aanvang ten zes Ure.

Verwacht: op Zaturdag den 21 September. *Eene tweede Voorstelling* van DE PERSIAANSCHE DOCHTER, OF DE SINT NICOLAASGESCHENKEN, Tooneelspel, en *eene zeker laatste Voorstelling* van ATHLETISCHE en ACADEMISCHE STANDEN, uitgevoerd door de Heeren *Cony* en *Blanchard*. Tot slot: DE HOFNAR, Blijspel met Zang.

Salon des Variétés, in de Nes.

Vrijdag den 19 September 1839. DERTIG JAREN TOONEELDIENST, OF VOORSTELLING TEN VOORDEELE VAN EEN OUD SOUFFLEUR, Blijspel met Zang in vijf Actes. Na hetzelve: DE INTRIGUE AAN HET VENSTER, OF DE MISLUKTE SERENADE, Vrolijk Zangspel in één Bedrijf.

De Entrée is 75 Cents per persoon, welke in vertering zal worden genomen. *Aanvang ten 7½ Ure.*

PARK in de *Plantagie*.

C. M. VAN DER BRUGH berigt het geëerde Publiek, dat, *ter gelegenheid der Festiviteiten, welke bij het verblijf van HH. KK. HH. den Prins en de Prinses en den Erfprins en de Erfprinses van Oranje in deze Stad zullen plaats hebben*, in zijn Locaal zal worden gegeven, op Maandag den 23 *September* 1839:

GROOT VAUXHAL.
Luisterrijke Illuminatie, Groot Muzijk
en
EEN BIJZONDER, EXTRA GROOT EN PRACHTIG
VUURWERK.

Bestaande uit vele voor deze gelegenheid expresselijk vervaardigde Schitterende Figuren, waarvan eene uitvoerige beschrijving nader zal worden geannonceerd.

NB. Wegens de groote preparativen, voor dit Vuurwerk benoodigd, kunnen de gewone Vuurwerken van Zaturdag of Zondag geen plaats hebben.

GROOT FRASCATI.
OPENING VAN DEN IJZEREN SPOORWEG TUSSCHEN *AMSTERDAM* EN *HAARLEM*.

De Ondergeteekende heeft de eer aan het kunstminnend Publiek te berigten, dat hij, op Vrijdag den 20 September, in zijn Locaal in de [illegible] eene buitengewone SOIRÉE MUSICALE zal geven, *ter eere en bij gelegenheid der plegtige Inwijding van den IJzeren Spoorweg tusschen Amsterdam en Haarlem*; terwijl, behalve het uitgebreide Programma van uitgelezen Muzijkstukken, door een buitengewoon volkomen Orchest zal worden uitgevoerd:

Haarlemmer Spoorweg-Wals,

Expresselijk, ter gelegenheid van dat Nationale Feest, gecomponeerd door onzen verdienstelijken Stadgenoot, den Heer *J. B. van Bree.*
Aanvang ten 9 Ure. ELUARD [illegible]

GEDRUKT BIJ A. ZWEESAARDT.